

Kirkeliv

Menighetsblad for
Egersund, Eigerøy og
Helleland menighetene

«da han så folke-
mengdene, fikk han
inderlig medfølelse med
dem, for de var for-
komne og hjelpeløse,
som sauer uten en
gjeter» Matteus 9, 36-37

Redaksjonkomité: Arne Espeland, Raymond Pettersen, Kari Johanne Melhus, Thor Erling Sætrevik og redaksjons sekretær Elin Wood.
Kirkekontorets adresse er Damsgårdsgate 4A, 4370 Egersund, Tlf. 51463330, www.egersund.kirken.no, kirkekontoret@ekf.no

Et kirkested hvor historien suser!

HISTORISK SUS: Ett historisk kirkested med spor tilbake til 1380. Foto: Ivar Barane

Av Kari Johanne Melhus

Den eldste omtale av en kirke på Helleland, er så langt tilbake som i 1380 (Hællilands kirke). Slik er det dermed et prestegjeld med røtter tilbake til førreformatorisk tid.

Presten ved kirken ble i 1429 omtalt som prost. Noe som tydelig kan vise til Helleland som et viktig knutepunkt for innlands kommunene. Ca. 1620 var Helleland hovedkirke, med annekser på Heskestad og Bjerkreim. Kirken stod ute på en odde ved vestbredden av Gyaane. Den eldste kjente kirken som ble reist på dette stedet, ble reist i 1629. Den var trolig en langkirke i tømmer, det finnes materialer fra denne eldre kirken i nåværende kirke.

Prestegjeldet er i 1620 oppført i Graagaas som Helleland Præstegjeld under Dalernes Proustij, tilhørende

Stavanger stift. Ved kgl.res. av 6. mai 1682 ble prestegjeldet overført til det nye Christianssands stift.

Nåværende kirke slik den fremstår i dag ble reist i 1832, og er reist til erstatning for de eldre kirkene. Det er uvisst hvorvidt kirken er blitt reist på samme tuftsted, men de eldre er klart lokalisert innenfor kirkegården. Trolig er tuftstedet det samme, da eldre gravstøtter står nær/rundt nåværende kirke.

Byggverket er i tre og har 500 plasser. Kirken er tegnet av slottsarkitekten Hans Ditlev Franciscus Linstow. Byggmester for kirken var Tollak Gudmestad, (født 11. april 1800 på nordre Hetland, Ogna, død 12. juni 1880 på Gudmestad, Nærbø). Gudmestad var en norsk byggmester som er kjent for å ha bygd flere kirker. Kirken reist og vigslet i 1832. Det meste

av inventaret fra gamlekirken ble solgt på auksjon, trolig for å finansiere byggingen av ny kirke, slikt det var vanlig på den tiden.

I begynnelsen ble det brukt et enkelt trekors i den nye kirken istedenfor en altertavle. Senere fikk kirken altertavle som gave av sokneprest Thorvald Egidius Isaachsen som selv skal ha malt denne. Altertavlen dateres vanligvis til 1905, skjønt kirkeleksikonet sier 1900. Motivet er Simeon i templet med Jesusbarnet. Tavlen fikk ny omramming i 1932, da kirken ble restaurert. På samme tid fikk kirken ny prekestol snekret av Nils Møgedal.

Litteraturen som er undersøkt har lite å si om selve døpefonten, men døpsfatet skal være overført fra gamlekirken, det samme gjelder noe gammelt kirkesølv samt en brudebenk.

Av de to kirkeklokkene antas den ene å være fra 1762, mens den andre er støpt av O. Olsen & Søn i 1902.

Ved kgl.res. av 31. januar 1820 ble Heskestad sogn overført til Lund prestegjeld, mens Helleland og Bjerkreim forble et prestegjeld fram til 1988, da det ble bestemt at det skulle være samsvar mellom prestegjeldene og kommunegrensene.

Da ble Helleland Prestegjeld lagt til under Eigersund, mens Bjerkreim forble et eget prestegjeld. Oddmund Brundtland var den siste presten som var prest i Helleland og Bjerkreim. Oddmund Brundtland fortsatte som prest i Bjerkreim prestegjeld etter delingen.

Kilder: norske-kirker.nett, kulturminnesøk, Store Norske leksikon og Wikipedia.

Velkommen til GUDS- TJENESTER

Søndag 6.juli
4.søndag i treenighetstiden
Matteus 9, 35-38

Egersund kirke kl. 11.00

Gudstjeneste.
Wikøren Nilsen og Byberg,
Dåp og Nattverd.
Offer: menighetens arbeid

Sokndal kirke kl. 11.00

Gudstjeneste. Nesvåg og
Betten. Offe: menighetens
arbeid

Lund kirke kl. 14.00

Dåpsgudstjeneste. Nesvåg og
Bjerkreim. Offer: Daudi.

Takk til Oleh Vasytkov!

Av Per Arne Sandvold

Oleh Vasytkov har gjennom et år gitt oss av sin åpenbare spilleglede og dyktige traktering av orgel og flygel. Klassiske perler på løpende bånd, spontane musikalske innfall (som å spille med bind for øynene), uredde musikkvalg og tydelige meninger om hva som er god musikk. Han har sagt at han ikke kan leve uten musikk, og vi har merket at musikken er gitt av, og i kjærlighet til oss. Takk for kjærligheten og samspillet med oss på galleriet. Du vil savnes! Perioden som organist er formelt over. Likevel håper vi at Oleh av og til fortsatt vil kunne berike oss med musikk for og av hjertet.

**DEN INTERNASJONALE
STOLTESTEN:** En hyllest til
alle som rydder til og fra stoler.
Kathmandu, Nepal, oktober 2013.
FOTO: Morten Espeland

SE Å FÅ DET GJORT!

Av Gyrid og Arne Espeland

Det er som kjent ikke alltid slik at det vi har sagt også faktisk blir noe av.

I en tidlig fase i Eigerøy arbeidskirke var det en nødvendig del av arrangementene våre å sette fram stoler, for eksempel før hver gudstjeneste. Etterpå måtte de ryddes bort eller ommøbleres. Slik ble «stoltesten» født som et begrep for alt det nødvendige som må gjøres før, under og etter et arrangement. Stoltesten er fortsatt viktig for oss – brukt som litt intern humor og stammespråk for de som vet hva det betyr. «Har du tatt stoltesten»? Dette spørsmålet kan man fortsatt høre fra de som vanker i arbeidskir-

ka. Hvis «alle» sier at «noen» må sørge for at noe skjer slik at vi alle kan nyte godt av å komme til dekket bord, blir ikke bordet dekket! I kirke- og organisasjonsliv er det veldig lett å sitte på gjerde og etterlyse at noe må skje. Det er da det er lurt å tenke på uttrykket «skal du forandre verden kan du med fordel begynne med deg selv». Stoltesten innebærer at vi som enkeltpersoner bidrar med det det er behov for, og det den enkelte klarer og lyster. Stol-testen anbefales å ta av alle som vil at det skal skje noe og ikke bare blir snakk! Et godt uttrykk i denne sammenhengen er også «se å få det gjort»! Da er det bare å finne «din stoltest», lykke til!

